

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2019-1-64
Karar Sayısı : 19-36/537-220
Karar Tarihi : 24.10.2019

(Ortak Girişim)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Adem BİRCAN (Başkan V.)
Üyeler : Şükran KODALAK, Ahmet ALGAN, Hasan Hüseyin ÜNLÜ

B. RAPORTÖRLER: Mehmet Mete BAŞBUĞ, Esmâ AKSU, Ali GEZBELİ

C. BİLDİRİMDE

BULUNANLAR : - Lotte Chemical Corporation

- GS Energy Corporation

Temsilcileri: Av. Göneç GÜRKAYNAK, Esra UÇTU,

Av. Salih Buğrahan KÖROĞLU

Yıldız Mah. Çitlenbik Sok. No:12 Beşiktaş/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Lotte Chemical Corporation ve GS Energy Corporation tarafından bir ortak girişim kurulması işlemine izin verilmesi talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 03.10.2019 tarih ve 6645 sayı ile giren bildirim üzerine düzenlenen 16.10.2019 tarih ve 2019-1-64/Öİ sayılı Ortak Girişim Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, bildirim konu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) Başvuru; Lotte Chemical Corporation (LOTTE) ve GS Energy Corporation (GSE) tarafından Lotte-GS Chemical Corporation (LOTTE-GS) unvanlı¹ bir ortak girişim kurulması işlemine ilişkindir.
- (5) Bildirim konusu devralma işleminin temelini taraflar arasında 15.07.2019 tarihinde akdedilen Ortak Girişim Sözleşmesi (Sözleşme) oluşturmaktadır. Sözleşme'ye göre işlemin tamamlanmasının ardından LOTTE-GS üzerinde LOTTE %(.....) oranında; GSE ise %(.....) oranında paya sahip olacak ve söz konusu ortak girişime başlangıç sermayesi olarak taraflar, hisseleri ile orantılı olarak toplam (.....) Güney Kore Wonu (KRW) tutarında yatırım yapacaktır.
- (6) 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in (2010/4 sayılı Tebliğ) 5. maddesinin üçüncü fıkrası hükmü çerçevesinde, bir ortak girişimin anılan Tebliğ kapsamında bir devralma işlemi sayılabilmesi için i) ortak kontrol altında bir teşebbüsün bulunması ve ii) ortak girişimin bağımsız bir iktisadi varlık (tam işlevsel) olarak ortaya çıkması unsurlarının birlikte sağlanması gerekmektedir.
- (7) i) *Ortak kontrolün bulunması:* Planlanan işlem sonrası LOTTE-GS'nin yönetimi, "Hissedarların Genel Kurul Toplantısı (Genel Kurul)" ve "Yönetim Kurulu" olmak üzere iki temel yapıdan oluşacaktır. Sözleşme uyarınca, LOTTE-GS'nin Yönetim

¹ Şirketin geçici ticaret unvanı "Lotte GS Hvvahak Chusikhoesa" olup Sözleşme'de İngilizce karşılığı "Lotte GS Chemical Corporation" olarak yer almaktadır.

Kurulu (.....) LOTTE (en az (.....) tam zamanlı yönetici dahil), (.....) GSE ((.....) tam zamanlı yönetici dahil) tarafından atanacak toplam (.....) üyeden oluşacaktır. Yine Sözleşme uyarınca, (.....)² LOTTE tarafından atanan tam zamanlı yöneticiler; (.....)³ ise GSE tarafından atanan tam zamanlı direktörler arasından seçilecektir. Sözleşme'nin 4.4.2. maddesi uyarınca yönetim kurulu, üyelerin çoğunluğunun katılımı ile toplanacak ve mevcut yöneticilerin oy çokluğu ile karar alacaktır. Ancak yine Sözleşme'nin 4.5. maddesine göre yönetim kurulunun belirtilen stratejik kararları alması için en az (.....) üyenin olumlu oyu gerekmektedir. Dolayısıyla taraflardan (.....)'ye bahse konu stratejik kararların alınması bakımından bir veto hakkının tanındığı değerlendirilmektedir.

- (8) Diğer taraftan Kore Cumhuriyeti'nde kurulacak olan LOTTE-GS, Kore Ticaret Kanunu'na⁴ (KTK) tabi olup KTK uyarınca, genel kurul en yüksek karar organı merciidir. KTK kapsamında özel karar alınması gereken hususlar; LOTTE-GS'nin sözleşme hükümlerinin değiştirilmesi, sermaye indirimi, birleşme, şirket ayrılması, bir iş kolunun esaslı bir kısmının veya tamamının devri, ve yöneticilerin/denetçilerin atanmasıdır. Bu bağlamda, Sözleşme'nin 3.4. maddesinde de belirtildiği üzere stratejik kararlar olarak değerlendirilebilecek bu konular için (.....)'nin etkin bir veto hakkı bulunmaktadır.
- (9) Sözleşme'de ayrıca LOTTE ve GSE'nin yatırım konularına (örneğin verimliliği arttırmaya yönelik yapılan yatırım ve (.....) KRW'yi aşan miktarda kapasite geliştirmeye yönelik yapılan yatırımlar) ilişkin kararlarda veto haklarına sahip olacağı belirtilmiştir. Yapılan analizler sonucu ortak girişimin kurucuların ortak kontrolünde olduğu kanaatine varılmıştır.
- (10) *ii) Bağımsız iktisadi varlık olarak kurulması:* Bildirim konusu işlemde, LOTTE-GS kendi çalışanlarına ve mali kaynaklarına sahip olacaktır. Kurucular, yönetim desteği hizmetleri sunacak olsa da bu destek LOTTE-GS'nin bağımsız bir kuruluş olarak tam işlevselliğini engellemeyecektir. İşlem sonrasında da LOTTE-GS, ana şirketlerin belirli işlevlerini yerine getirmenin ötesinde pazarda kalıcı değişiklik getirmeye devam edecektir. LOTTE-GS tarafından üretilen ürünlerin bir kısmı yalnızca grup içi kullanımı için LOTTE, GSE ve bağlı şirketlerince tedarik edilecektir. Ancak üçüncü kişilere yapılan satışlar grup içi satışlardan yüksek olacak ve bunun oranı toplam satışların yaklaşık %(.....)'ini oluşturacaktır.
- (11) Ayrıca Birleşme ve Devralma Sayılan Haller ve Kontrol Hakkında Kılavuz'unda " ... bir ortak girişimin ana şirketlerinden bir veya daha fazlasının dağıtım aşından ya da satış yerinden yararlanması, ana şirketler ortak girişimin yalnızca temsilcisi şeklinde hareket ettikleri sürece ortak girişimin tam işlevsel sayılmasına engel değildir." açıklamasına yer verilmiş olup, LOTTE'nin bazı ürünler bakımından LOTTE-GS'nin satış temsilcisi olarak hareket etmesinin tam işlevselliğine hanel getirmeyeceği değerlendirilmektedir. Öte yandan LOTTE-GS'nin ticari varlığı herhangi bir süre ile

² (.....), ortak girişimi yasal olarak temsil etme, hissedarlar toplantısında veya yönetim kurulu toplantısında karar verilen hususları uygulama ve LOTTE-GS'nin günlük işleyişi hakkında karar verme yetkisine sahiptir.

³ (.....) tarafından yetkilendirildiği ölçüde, genel kurul toplantısında veya yönetim kurulu toplantısında karar verilen hususları uygulama ve LOTTE-GS'nin günlük işleyişini yönetme yetkisine sahiptir.

⁴ KTK uyarınca, adi çoğunlukla alınmış bir karar, ihraç edilmiş ve tedavüldeki toplam hisse senetlerinin en az 1/4'ünün temsil edilmesini (toplantı yeter sayısı) ve hazır bulunan hissedarların oy haklarının çoğunluğunun olumlu oyunu (karar yeter sayısı) gerektirmektedir. "Özel karar" ise ihraç edilmiş ve tedavüldeki toplam hisse senetlerinin en az 1/3'ünün temsil edilmesini (toplantı yeter sayısı) ve hazır bulunan hissedarların oy haklarının en az 2/3'ünün olumlu oyunu (karar yeter sayısı) gerektirmektedir.

sınırlı tutulmamış olup pazarda kalıcı olarak faaliyetlerini sürdürmesi öngörülmektedir. Dolayısıyla LOTTE-GS'nin tam işlevsel bir ortak girişim olarak kalıcı bir şekilde faaliyet göstereceği anlaşılmaktadır.

- (12) Sonuç itibarıyla başvuru konusu işlemin, 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi çerçevesinde bir devralma işlemi olduğu kanaatine varılmıştır. Öte yandan ilgili tarafların cirolarının söz konusu Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasında öngörülen eşikleri aşması nedeniyle, işlem izne tabidir.
- (13) 1976 tarihinde Güney Kore menşeli olarak kurulan LOTTE, temel olarak petrokimyasal⁵, temel kimyasal, monomer⁶ ve polimer⁷ iş kollarında faaliyet göstermektedir. LOTTE'nin hissedarları, LOTTE'nin üzerinde doğrudan veya dolaylı, tek veya ortak kontrol imkânına sahip değildir. LOTTE'nin küresel ölçekte faaliyette bulunduğu ürünler şu şekildedir:
- (i) *Hammaddeler*: Benzen, Propilen, C4 Karışımı,
- (ii) *Ürünler ve yan ürünler*: Bütadien⁸ (BD), Tersiyer Bütil Alkol (TBA), Metil Tersiyer Bütil Eter (MTBE), Bisfenol A (BPA), Fenol ve Aseton,
- (iii) *Alt pazar ürünleri*: Polikarbonat (PC), Metil Metakrilat (MMA), Stiren Bütadien Kauçuk Solisyonu (SSBR), Polibütadien Kauçuk (PBR), Akrilonitril Bütadien Stiren (ABS), Yüksek Yoğunluklu Polietilen (HDPE), Doğrusal Düşük Yoğunluklu Polietilen (LLDPE), ve Polipropilen (PP)'dir.
- (14) LOTTE, ülkemizde ise PC, MMA, ABS, PBR, HDPE, LLDPE ve PP ürünlerinin satışı alanında faaliyet göstermektedir. Diğer taraftan LOTTE'nin ülkemizde faaliyet alanı yapay taşların üretimi ve satışı olan Peker Yüzey Tasarımları San. ve Tic. A.Ş. ile bu şirketin üretmiş olduğu yapay taşların ihracatı ve satışı ile iştigal etmekte olan Belenco Dış Ticaret A.Ş. unvanlı iki iştiraki bulunmaktadır. LOTTE'nin ülkemizde ayrıca Lotte Chemical Corporation İstanbul Ofisi, Lotte Advanced Materials Europe GmbH Türkiye İstanbul İrtibat Bürosu ve Peker Surface Designs Industry and Trade Joint Stock Company İstanbul Ofisi unvanlı üç adet irtibat bürosu bulunmaktadır. Bu irtibat büroları ayrı bir tüzel kişilik veya şube niteliğini haiz olmadığından Türkiye'de herhangi bir gelir elde etmemektedir.
- (15) GS Holdings Corporation'ın (GS HOLDINGS) tek kontrolünde bulunan GSE ise, GS Caltex Corporation⁹ (GSC) hisseleri üzerinde sahip olduğu % (.....) payını devralarak 2012 yılında kurulmuştur. GSE'nin kendi bünyesinde herhangi bir iş faaliyeti bulunmayıp faaliyetlerini GSC de dâhil olmak üzere iştirakleri vasıtasıyla yürütmektedir. GSC'nin küresel olarak faaliyetlerini üçe ayırmak mümkündür:
- (i) *Aritma*: Petrokimyasal üretiminde kullanılmak üzere petrol ürünleri ve hammadde üretimi (benzin, gazyağı, hafif yağ vb.),

⁵ Petrokimyasal iş kolu, Nafta Parçalama Merkezi (*Naphtha Cracking Center*) kullanılarak etilen ve propilen gibi temel kimyasalların üretimini kapsamaktadır.

⁶ Monomer faaliyeti, temel kimyasalların hammadde olarak kullanılmasıyla sıvı halde bileşim elde edilmesidir. Monomer ürünleri genellikle sentetik reçine, sentetik fiber ve sentetik kauçuk ürünler için hammadde olarak kullanılmaktadır.

⁷ Polimer faaliyeti, temel kimyasalların hammadde olarak kullanılmasıyla katı halde bileşim elde edilmesidir. Polimer ürünleri temel olarak plastik için hammadde olarak kullanılmaktadır.

⁸ Bütadien; 1,3-bütadien ve 1,2-bütadien olmak üzere iki çeşide ayrılmaktadır. LOTTE-GS ve LOTTE tarafından üretilecek olan bütadien, 1,3-bütadiendir.

⁹ GSC, GSE ve Chevron Corp. tarafından kontrol edilen bir ortak girişim şirkettir.

- (ii) *Yağlama*: Yağlayıcıların üretiminde kullanılmak üzere hammadde olan kayganlaştırıcı ve baz yağ üretimi,
- (iii) *Petrokimyasallar*: Nafta, gaz yağı ve hammadde olarak doğal gaz kullanılarak olefin ve aromatik ürünleri üretimi ve hammadde olarak olefin ve aromatik ürünler kullanılarak sentetik reçine ve sentetik kauçukların üretimi (benzen, propilen, fenol vb.).
- (16) GSC, GS Grubu içerisinde LOTTE-GS tarafından üretilecek ürünlerle aynı ürünlerin alt ve üst pazarlarında faaliyet gösteren tek şirket konumunda bulunup LOTTE-GS'ye benzen, propilen, C4 karışımını sağlayacaktır. Anılan şirket halihazırda LOTTE-GS'nin GSC tarafından üretilen benzini karıştırmak için hammadde olarak üretmeyi ve kullanmayı planladığı MTBE'yi üretmektedir.
- (17) GSE'nin ülkemizde herhangi bir iştiraki veya bağlı şirketi olmayıp, Türkiye'de doğrudan herhangi bir ticari faaliyeti bulunmamaktadır. Ancak GSE'nin bağlı bulunduğu GS Grubu, Türkiye cirosunu, petrol ve petrokimya ürünlerinin ihracatı ve çelik ürünlerinin ticareti aracılığıyla gerçekleştirmekte ve aynı grup içerisinde yer alan GSC ile ülkemize PP ürününün ihracatı faaliyetlerinde bulunmaktadır.
- (18) LOTTE ve GSE'nin ortak kontrolünde bulunacak olan LOTTE-GS ise; fenol, aseton, BPA, BD, TBA, MTBE ve BN-1 ürünlerinin üretimini gerçekleştirecektir¹⁰. Ancak LOTTE-GS'nin gelecekte ülkemizde herhangi bir faaliyet göstermesi veya ciro elde etmesi beklenmemektedir. Bunun yanı sıra LOTTE, LOTTE-GS'nin BD, TBA ve BN-1 satışları için bir satış acentesi olarak görev yapacak olup GS Grubu ise LOTTE-GS'nin üreteceği tüm MTBE'yi satın alacaktır.
- (19) Bildirime konu işlem yoğunlaşma açısından değerlendirildiğinde ana şirketler ile LOTTE-GS'nin faaliyetleri arasında ortak girişimin ülkemizde faaliyette bulunmaması sebebiyle yatay veya dikey örtüşme söz konusu değildir. LOTTE-GS tarafından üretilecek tüm fenol, aseton, TBA, BPA ve MTBE ürünleri diğer petrokimya ürünlerinin üretimi için hammadde olarak kullanılmak üzere ortak girişim taraflarının yerli iştiraklerine tedarik edilecek olup ilgili ürünlerin Türkiye'ye ihraç edilmesi beklenmemektedir. Bununla birlikte BD ve BN-1 ürünleri LOTTE-GS'nin distribütörleri veya şirketleri aracılığıyla ana şirketler dışına da satılacağından, bu ürünlerin de Türkiye pazarına girmesi ihtimali bulunmaktadır. Bu kapsamda LOTTE'nin ülkemizde faal olduğu PBR ve ABS ürünlerinin üretiminde girdi olarak kullanılan BD ürünü bakımından LOTTE-GS ile LOTTE arasında; LOTTE-GS ile ana şirketlerin ülkemizde faal olduğu PP üretiminde girdi olarak kullanılan BN-1 ürünü bakımından ise taraflar arasında dikey anlamda potansiyel bir ilişki olabilecektir. Ancak taraflar BD ve BN-1 ürünlerinin Türkiye'ye ihraç edilme olasılıklarının düşük olduğu kanaatindedir. Buna gerekçe olarak, BD ürünün Avrupa Birliği'nde arz seviyesinin talep seviyesini aştığını, BD ürünü fiyatının daha yüksek olduğu Kore'ye yakın olan Asya bölgesine; BN-1 ürünü bakımından ise BN-1'in bir gaz türevi olması sebebiyle taşınmasının zor ve pahalı olduğu, bu sebeple Kore'ye yakın olan Hindistan ve Güney Doğu Asya gibi bölgelere satılmasının daha muhtemel olduğu belirtilmiştir.
- (20) İşlem tarafları ile LOTTE-GS'nin faaliyetleri arasındaki küresel dikey örtüşmelere ise aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

¹⁰ Ortak girişim ayrıca kümen üretmeyi planlamaktadır ancak üretilen aseton ve fenolün tamamı hammadde olarak kullanılacaktır.

Tablo 1: Tarafların Faaliyetleri Arasındaki Dikey Örtüşmelerin Genel Görünümü

İlişki	Küresel Örtüşen Pazarlar	LOTTE	GSE	OG
DİKEY	Üst Pazar: Küresel BPA Pazarı Alt Pazar: Türkiye PC Pazarı	X	X	✓
	Üst Pazar: Küresel BD Pazarı Alt Pazar: Türkiye PBR ve ABS Pazarları	✓	X	X
	Üst Pazar: Küresel BN-1 Pazarı Alt Pazar: Türkiye PP Pazarı	✓	X	✓
	Üst Pazar: Küresel BN-1 Pazarı Alt Pazar: Türkiye PP Pazarı	✓	✓	X
	Üst Pazar: Küresel TBA Pazarı Alt Pazar: Türkiye MMA Pazarı	✓	X	✓
	Üst Pazar: Küresel TBA Pazarı Alt Pazar: Türkiye MMA Pazarı	✓	X	✓
	Üst Pazar: Küresel TBA Pazarı Alt Pazar: Türkiye MMA Pazarı	✓	X	✓
	Üst Pazar: Küresel TBA Pazarı Alt Pazar: Türkiye MMA Pazarı	✓	X	X

- (21) Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere, tarafların faaliyetleri arasında küresel anlamda bir dikey ilişki bulunmaktadır. LOTTE-GS'nin henüz faaliyeti bulunmaması sebebiyle pazar payı verisi bulunmamaktadır. Küresel anlamda dikey etkilenen pazarlarda, LOTTE'nin satış hacmi bakımından elde ettiği pazar payları sırasıyla; BPA'nın girdi olarak kullanıldığı PC pazarında %(.....); BD'nin girdi olarak kullanıldığı PBR ve ABS tedarikli pazarlarında sırasıyla %(.....) ve %(.....); TBA'nın girdi olarak kullanıldığı MMA pazarında %(.....)'dir. LOTTE ve GSE'nin her ikisinin faaliyet gösterdiği BN-1'in girdi olarak kullanıldığı PP pazarındaki payları sırasıyla %(.....) ve (.....) iken LOTTE'nin PP pazarında girdi olarak kullanılan BN-1 pazarındaki payı %(.....)'tür. Ayrıca ilgili pazarlarda (.....) gibi çok sayıda rakip teşebbüs de bulunmaktadır. Dolayısıyla LOTTE- LOTTE-GS, GSE- LOTTE-GS ile LOTTE-GSE arasında işlem sonrasında küresel anlamda dikey örtüşen pazarlarda kısıtlı bir pazar payına ulaşılacağı dikkate alındığında dikey bütünleşme sonucu ortaya çıkabilecek pazar kapama (girdi kapatma/müşteri kapatma) endişesinin işbu dosya bakımından küresel açıdan dahi söz konusu olmayacağı değerlendirilmektedir.
- (22) Tüm bu bilgi, belge ve değerlendirmeler çerçevesinde, bildirim konu işlem ile herhangi bir pazarda hâkim durum yaratılmasının veya mevcut hâkim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmayacağı kanaatine varılmıştır.
- (23) Diğer taraftan 2010/4 sayılı Tebliğ'in 13. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca bir ortak girişim işleminin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi açısından rekabetçi davranışların koordinasyonu riski taşıyıp taşımadığının değerlendirilmesi de yapılmalıdır. Bir ortak girişimin, bağımsız teşebbüsler arasında rekabetçi davranışların koordinasyonunu amaçlamış ya da bu sonucu doğurmuş olup olmayacağı iki şekilde belirlenmektedir. Bu hallerden ilkinde bu şekilde bir koordinasyon riski ya da sonucunun meydana gelmemesi için ana teşebbüslerin ortak girişimin faaliyet göstereceği pazardaki etkinliklerinin önemsiz seviyede kalması veya ana teşebbüslerden sadece birinin bu pazardaki faaliyetlerine devam etmesi gerekir. İkinci durumda ise ana teşebbüslerin ortak girişimin faaliyet göstereceği pazardaki tüm faaliyetlerini ortak girişime devretmeleri sayesinde bu şekilde bir riskin tamamen bertaraf edilmiş olacağı kabul edilmektedir.
- (24) Dosya konusu işlemde, her ne kadar OG'nin ülkemizde bir faaliyeti bulunmayacak olsa da ana şirketlerin faaliyetleri ülkemizde PP ürünü pazarında yatay olarak örtüşmektedir. Bildirim Formunda yer alan bilgilere göre 2018 yılı için LOTTE'nin ülkemizde elde ettiği ciro (.....) ABD Doları iken GSE'nin ise (.....) ABD Doları'dır. Taraflar PP pazarının toplam büyüklüğü hakkında tahminde bulunabilecek konumda olmadıklarını belirtse de bu pazardaki paylarının 2018 yılı için her halükarda %(.....)'un altında olduğunu belirtmiştir. Ayrıca tarafların küresel çapta PP

pazarındaki pazar payları toplamı da % (.....) olup pazarda faaliyet gösteren (.....) gibi LOTTE-GS tarafları ile yakın pazar paylarına sahip çok sayıda teşebbüs bulunmaktadır. Bu sebeplerle, bildirim konusu işlemin koordinasyon yoluyla rekabeti kısıtlama riski taşımadığı değerlendirilmektedir.

H. SONUÇ

- (25) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde yasaklanan nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.